

‘Je ziet niet vaak een vrouw

Wie trouwt met een bollenkweker, krijgt er automatisch mee te maken: het ondernemerschap. Meestal blijft de bemoeienis van de vrouw beperkt tot het op de achtergrond meehelpen of toekijken vanaf de zijlijn, maar niet bij Renata Onderwater uit Breezand. Samen met haar man Nico houdt ze een bloembollenbedrijf en een gezin draaiende. Enig organisatietalent is daarbij geen overbodige luxe.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto: René Faas

Als we de 39-jarige Renata Onderwater half mei benaderen voor de serie ‘vakvrouwen’, reageert ze enthousiast. “Maar”, voegt ze er direct aan toe. “Wanneer moet dat gebeuren? Door het late seizoen zijn we nog volop aan het nalopen. En dat is echt mijn ding, misschien omdat vrouwen net iets nauwkeuriger zijn.” We besluiten half juni af te spreken, op een donderdag, want dan heeft de ondernemster oppas in huis. “Nu nog voor twee dagen in de week, maar als we de zomerdrukke in gaan vijf dagen. Juni, juli en augustus zijn hele drukke maanden op de kwekerij, dan moet je het qua gezin goed geregeld hebben.” Met oppas aan huis hebben Renata en Nico de ideale oplossing gevonden voor Niels (6), Finn (5) en Estelle (2). “Het alternatief is ze naar de opvang brengen, maar die gaat pas om kwart over 7 open en om half 8 staat bij ons het personeel op de stoep. Nu beginnen we de ochtend redelijk ontspannen. Bovendien lopen de kinderen – als het niet te druk is – ook regelmatig in de schuur rond of gaan mee op de trekker. Een bollenbedrijf is dan wel veel werken, en misschien hebben wij in het seizoen minder quality time dan gezinnen met een doorsnee baan, maar in de minder drukke tijden zijn we weer heel flexibel.”

VEEL HANDWERK

Inmiddels is het zomerseizoen bij R. Onderwater aan de Koningsweg in Breezand in volle gang. “Eind juni beginnen wij met Fritillaria’s rooien”, vertelt Renata. “Daar komt bijna geen machine aan te pas. Zowel het rooien als verwerken is handwerk en daar ligt onze kracht. De bollen moeten als eieren behandeld worden en wij weten hoe.” Met ruim 3 hectare is Fritillaria imperialis Aurora een belangrijke pijler van het bedrijf van Renata en Nico. Het arbeidsintensieve werk moet je passen, geven zij toe. “Doordat wij relatief klein zijn, kunnen

we het product de nodige aandacht geven. Mede daarom zijn we ook in de Zantedeschia’s gestapt.” R. Onderwater is een van de knollentelers die verbonden is aan United Calla. “Toen dit twee jaar geleden op ons pad kwam, hebben we definitief besloten onze lies af te stoten en ons op de Zantedeschiateelt te richten. Best spannend, stoppen met een vrouwde teelt en starten met een nieuw, moeilijk product. Maar de United Calla gedachte sprak ons aan. In nauwe samenwerking met broeierij en handel zijn we bezig de veelbelovende soorten uit de Nieuw-Zeelandse veredelingskraam te filteren. Er wordt heel open gecommuniceerd om samen het areaal verder uit te breiden.”

.....

‘Misschien hebben wij in het seizoen minder quality time dan gezinnen met een doorsnee baan, maar daarbuiten zijn we juist heel flexibel’

.....

Naast Fritillaria en Zantedeschia telen de Breezandse ondernemers tulpen, narcissen en krokussen. Opa Onderwater legde de basis voor de huidige bollenkraam van 17 hectare, inclusief contractwerk. “Mijn schoonvader Ruud heeft het bedrijf overgenomen”, vertelt Renata. “Langzaam is Nico erin gegroeid en inmiddels zit ik erbij.” Dat haar bijbaantje zo serieus zou worden, had de vakvrouw vooraf niet bedacht. “Ik ben in Leiden geboren, maar op 2-jarige leeftijd hierheen verhuisd, omdat mijn vader bij de marine werkte. Van huis uit heb ik dus geen bollenachtergrond, maar ’s zomers wilde ik geld verdienen en dus ging ik samen met een vriendin in de bollen aan de gang.”

Onderwater bleek een goede werkgever, dus gingen de meiden daar als scholier werken. “Zo heb ik Nico leren kennen. Later kom je elkaar ook tegen met stappen, maar de kennismaking was tussen de bollen. Mijn vriendin en ik waren harde werkers, we deden van alles en hadden de grootste lol. Ongemerkt groeide ik er langzaam in...”

EIGEN DRAAI

Na de havo volgde de ondernemster een secretaresseopleiding, maar eenmaal het papiertje op zak, lagen de banen niet voor het oprapen. “Ondertussen nam het met Nico steeds serieuze vormen aan. Toen mijn schoonouders in 1996 gingen verhuizen, had ik de keuze om samen met Nico op het bedrijf te wonen en de kwekerij te runnen.” Daar hoefde Renata niet lang over na te denken en ze zat snel op haar plek. “Mijn schoonmoeder had geen moeite met dingen uit handen geven. Nico en ik kregen snel de ruimte. Dat bood ons de mogelijkheid om onze eigen draai aan het bedrijf te geven en waar nodig te moderniseren.” Toch waren de eerste jaren niet makkelijk, geeft Renata toe. “In 2001 overleed mijn schoonvader plotseling. Dat is niet alleen moeilijk door het verdriet dat je hebt, hij deed ook nog een hoop in het bedrijf. Opeens stond Nico er ‘alleen’ voor. De periode die volgde waren bovendien niet de makkelijkste jaren in de bollensector.”

Samen zetten de twee de schouders eronder, waarbij Renata niet onderdeed voor Nico. “Kinderen hadden we nog niet, dus ik deed in principe alles. Samen planten: ik op de trekker en Nico achterop. Toen ik in 2006 zwanger was, werd het wel iets anders. In eerste instantie dacht ik het werk er makkelijk naast te doen, maar zeker bij de tweede viel dat steeds lastiger te combineren. Het fijne van een bedrijf aan huis is dat je flexibel bent, maar het gezin slokt evengoed veel tijd op. Daarom hebben we de taakverdeling binnen het bedrijf iets aangepast.” In grote lijnen zorgt Nico voor het landwerk en de handel en Renata voor het schuurwerk, het personeel en de administratie. “Ik zorg dat de hele verwerking goed verloopt, van fust bestellen tot bollen op de vrachtwagen zetten. Het liefst doe ik alles zelf, maar inmiddels heb ik wel geleerd dat dat niet gaat. We hebben geen vast personeel, maar werken met scholieren. Bewust, vanwege de gezelligheid. Tegelijkertijd kunnen we niet zonder onze Poolse medewerkers.”

VROUWENSTUDIECLUB

Renata noemt het runnen van een bloembollenbedrijf super leuk. “Doordat onze kwekerij niet

op de trekker'

Renata Onderwater: 'Dit is nu eenmaal een mannenwereldje'

zo groot is, sta je nooit wekenlang aan hetzelfde bandje. Bovendien wordt het werk steeds makkelijker met de ontwikkeling van nieuwe machines en ik heb geen moeite met vieze handen. Scholieren die bij ons werken begrijpen niet altijd waarom ik dit zo leuk vind, maar zij zien alleen de minder mooie kant. De afwisseling en het voor jezelf bezig zijn, maken het echt leuk." Dat zij een van de weinige vrouwen in het vak is,

beseft Renata goed. "Je ziet niet vaak een vrouw op een trekker. In het begin waren mensen ook wel eens sceptisch naar mij toe. 'Oh, een vrouw die de vrachtwagen gaat lossen, dat zal wel uren duren!' Natuurlijk is dat niet leuk, maar anderszijds ook wel begrijpelijk. Dit is nu eenmaal een mannenwereldje. Althans, naar buiten toe, want er zijn wel degelijk veel vrouwen actief. Onze vrouwenstudieclub is daar het bewijs van. Wij

komen vier keer per jaar bijeen en bespreken serieuze onderwerpen die met het bollenvak te maken hebben. We nodigen een spreker uit of bezoeken een bedrijf. Het is vooral leerzaam om ervaringen te delen." Dat veel vrouwen niet op de voorgrond treden, komt volgens Renata vaak doordat ze een gezin hebben. "Dat is toch de traditionele rolverdeling, maar die werkt in ons geval prima."